

Sygn. akt VI U 143/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 maja 2017 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszcy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 16 maja 2017 r. w Bydgoszcy na rozprawie

odwołania: Nadleśnictwa T. z siedzibą w G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B.

z dnia 1 grudnia 2016 r., znak: (...) - (...)

w sprawie: Nadleśnictwa T. z siedzibą w G.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe

I zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że stwierdza, iż stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązująca płatnika składek Nadleśnictwo T. z siedzibą w G. w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2016 r. do 31 marca 2017 r. nie ulega podwyższeniu o 50 % ,

II zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz Nadleśnictwa T. z siedzibą w G. kwotę 5 400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

Sygn. akt VI U 143/17

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 01.12.2016 r., nr (...) - (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Inspektorat w T. na podstawie art. 34 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z dnia 30 października 2002 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1242 z późn. zm.) oraz art. 83 ust. 1 pkt 3 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13 października 1998 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 963), stwierdził, że stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą płatnika składek Nadleśnictwo T. w roku składkowym obejmującym okres od 01.04.2016 r. do 31.03.2017 r. podwyższa się o 50,00 %.

Organ rentowy wskazał, iż zgodnie z treścią art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, jeżeli płatnik składek nie przekaze danych lub przekaze nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31, co spowoduje zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik składek zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę. Zakład Ubezpieczeń Społecznych , na podstawie danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe zamieszczonych w informacjach ZUS IWA złożonych za kolejne lata kalendarzowe 2013, 2014i 2015,

ustalił wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe na rok składkowy obejmujący okres od 01.04.2016 r. do 31.03.2017 r. w wysokości 3,67 %. Płatnik składek w dokumentach rozliczeniowych za okres od 04/2016 do 09/2016 wykazywał stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe zgodnie z zawiadomieniem z dnia 20.03.2016 r. Płatnik składek dnia 04.10.2016 r. przekazał informację ZUS IWA o identyfikatorze (...). W skorygowanym dokumencie wykazał liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem 3 oraz liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia w liczbie 3. W informacji ZUS IWA o identyfikatorze (...) z dnia 18.01.2016 r. wykazał liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem 2 oraz liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia 2. Zmiana danych w informacjach ZUS IWA spowodowała przeliczenie stopy procentowej obowiązującej płatnika składek w okresie od 01.04.2016 r. do 31.03.2017 r.

Zgodnie z zawiadomieniem o wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe z dnia 09.10.2016 r. obowiązująca płatnika składek w roku składkowym obejmującym okres od 01.04.2016 r. do 31.03.2017 r. stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi 3,98 %.

ZUS stwierdził, że przekazanie błędnych danych w informacji ZUS IWA za rok 2015 o identyfikatorze(...) z dnia 18.01.2016 r. spowodowało zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres składkowy od 01.04.2016 r. do 31.03.2017 r. (zawiadomienie z dnia 20.03.2016 r. wysokość stopy 3,67 %) w stosunku do ustalonej na podstawie przekazanej korekty informacji ZUS IWA za 2015 rok o identyfikatorze (...) z dnia 04.10.2016 r. (zawiadomienie z dnia 09.10.2016 r. – wysokość stopy 3,98 %).

Organ rentowy uwzględniając powyższe zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, wskazał, iż stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe na cały rok składkowy obejmujący okres od 01.04.2016 r. do 31.03.2017 r. wynosi 5,97 % (tj. obowiązująca podwyższona o 50 %).

Odwołanie od powyższej decyzji złożył płatnik składek Nadleśnictwo T. w G., wnosząc o zmianę zaskarżonej decyzji i stwierdzenie, że skarżący nie jest zobowiązany do opłacania składki na ubezpieczenie wypadkowe podwyższonej o 50 % w roku składkowym obejmującym od 1 kwietnia 2016 r. do 31 marca 2017 r. Odwołujący podnosił, iż w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji organ rentowy wskazał, że skarżący w informacji ZUS IWA z dnia 18 stycznia 2016 r. o identyfikatorze(...), przekazanej organowi rentowemu, wykazał liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem 2 oraz liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia w liczbie 2. Następnie skarżący dnia 4 października 2016 r. przekazał organowi rentowemu informację ZUS IWA o identyfikatorze (...), w której wykazał liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem 3 oraz liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia 3. W konsekwencji organ rentowy uznał, że przekazanie przez skarżącego danych w informacji ZUS IWA za rok 2015 o identyfikatorze (...) z dnia 18 stycznia 2016 r. spowodowało zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres składkowy od 01.04.2016 . do 31.03.2017 r. .

Odwołujący wskazał, iż wnosi o zmianę zaskarżonej decyzji z następujących przyczyn. Skarżący podnosi, iż informację ZUS IWA o identyfikatorze (...), w której skorygował liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy oraz liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia z 2 na 3 pracowników, sporządził z własnej inicjatywy niezwłocznie po stwierdzeniu omyłki przez pracownika sporządzającego informację. Ponadto, skarżący wskazał, że przed dniem wydania zaskarżonej decyzji, tj. przed 01.12.2016 r. uregulował różnicę należnej składki wraz z odsetkami.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując stanowisko przedstawione w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje:

Nadleśnictwo T. w G. w informacji o danych potrzebnych do ustalenia wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe ZUS IWA o identyfikatorze (...) z dnia 18.01.2016 r. wykazało liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem w liczbie 2 oraz liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia w liczbie 2.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiadomieniem z dnia 20.03.2016 r. zgodnie z art. 32 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, na podstawie przekazanych przez płatnika składek danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe w informacjach ZUS IWA złożonych za kolejne lata kalendarzowe 2013, 2014 i 2015, ustalił wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe dla Nadleśnictwa T. w roku składkowym obejmującym okres od 01.04.2016 r. do 31.03.2017 r. w wysokości 3,67 %.

Płatnik składek w informacji o danych potrzebnych do ustalenia wysokości składki na ubezpieczenie wypadkowe ZUS IWA o identyfikatorze (...) z dnia 04.10.2016 r. skorygował liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem wskazując liczbę 3 zamiast 2 oraz liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia w liczbie 3 zamiast 2.

Organ rentowy zawiadomieniem z dnia 09.10.2016 r. wskazał, że obowiązująca płatnika składek w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 01.04.2016 r. do 31.03.2017 r. stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe wynosi 3,98 %.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. Inspektorat w T. zaskarżoną decyzją z dnia 01.12.2016 r. na podstawie art. 34 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z dnia 30 października 2002 r., stwierdził, że stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującą płatnika składek Nadleśnictwo T. w G. w roku składkowym obejmującym okres od 01.04.2016 r. do 31.03.2017 r. podwyższa się o 50,00 %. ZUS stwierdził bowiem, że przekazanie błędnych danych w informacji ZUS IWA za rok 2015 o identyfikatorze (...) z dnia 18.01.2016 r. spowodowało zaniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres składkowy od 01.04.2016 r. do 31.03.2017 r. (zawiadomienie z dnia 20.03.2016 r. - wysokość stopy 3,67 %) w stosunku do ustalonej na podstawie przekazanej korekty informacji ZUS IWA za 2015 rok o identyfikatorze (...) z dnia 04.10.2016 r. (zawiadomienie z dnia 09.10.2016 r. – wysokość stopy 3,98 %).

Pracownik Nadleśnictwa T. zatrudniony na stanowisku inspektora do spraw bhp, po weryfikacji własnej dokumentacji, stwierdził że wypadek przy pracy miał miejsce w listopadzie 2014 r. a sama dokumentacja dotycząca sporządzenia protokołu powypadkowego i przesłuchania świadków została sporządzona w styczniu 2015 roku. Pracownik ten wziął pod uwagę moment zaistnienia wypadku a nie moment sporządzenia protokołu powypadkowego. Protokół powypadkowy uznający zdarzenie za wypadek przy pracy został sporządzony po wysłaniu organowi rentowemu deklaracji ZUS IWA za rok 2015. W wyniku omyłki nie wykazano tego wypadku w deklaracji. Wskazany błąd Nadleśnictwo T. dostrzegło w październiku 2016 roku i natychmiast złożyło korektę deklaracji w ZUS, gdzie wykazano, iż przy zaliczeniu tegoż wypadku przy pracy, liczba poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem wyniosła 3.

Po złożeniu korekty deklaracji, ZUS przesłał płatnikowi składek zawiadomienie o zmianie wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, którą to składkę płatnik składek niezwłocznie zapłacił łącznie z odsetkami. Płatnik składek Nadleśnictwo T. dokonał w dniu 10.11.2016 r. przelewu na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w kwocie 121.691,03 zł. Zamiarem dokonania korekty deklaracji ZUS IWA była chęć naprawienia błędu przez płatnika składek. Nadleśnictwo T. zapłaciła zaległość składkową wraz z odsetkami przed dniem 01.12.2016 r.

- dowody: informacja ZUS IWA o identyfikatorze (...) (k. 1 akt rentowych); zawiadomienie o wysokości stopy procentowej na ubezpieczenie wypadkowe z 20.03.2016 r. (k. 2 akt rentowych); informacja ZUS IWA o identyfikatorze (...) (k. 3 akt rentowych); zawiadomienie o wysokości stopy procentowej na ubezpieczenie wypadkowe z 09.10.2016 r. (k. 4 akt rentowych); potwierdzenie transakcji obciążeniowej z 10.11.2016 r. (k. 6 akt sądowych); zeznania świadka A. S. (e-protokół – k. 24 akt sądowych)

Sąd dokonał ustalenia stanu faktycznego na podstawie dokumentacji zgromadzonej w sprawie oraz na podstawie zeznań świadka A. S.. Sąd uznał zeznania świadka za wiarygodne, gdyż formułował swoje twierdzenia w sposób jasny, rzeczowy i zgodny z zasadami logicznego rozumowania. Dowody, które Sąd uznał za wiarygodne, posłużyły

do ustalenia okoliczności faktycznych, których ustalenie było niezbędne do wydania w sprawie merytorycznego rozstrzygnięcia.

Dokonując subsumcji właściwych przepisów prawa materialnego do ustalonego wyżej stanu faktycznego Sąd Okręgowy w pierwszej kolejności wskazuje, iż w sprawie znajduje zastosowanie treść art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z dnia 30 października 2002 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1242) w brzmieniu obowiązującym od dnia 01.04.2017 r. Zgodnie z treścią art. 14 pkt 1 ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy otoczenia prawnego przedsiębiorców z dnia 16 grudnia 2016 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 2255), art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych otrzymał brzmienie: Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych, jeżeli płatnik składek nie przekaze informacji, o której mowa w art. 31 ust. 6, albo korekty tej informacji w terminie 14 dni od otrzymania wezwania Zakładu, a stopa procentowa ustalona na podstawie nieprawidłowych danych przekazanych przez płatnika składek lub wykazywana przez płatnika składek w dokumentach rozliczeniowych była zaniżona w stosunku do ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Ponadto, na mocy art. 14 pkt 2 ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy otoczenia prawnego przedsiębiorców, dodano przepis wyrażony w art. 34a ustawy wypadkowej, w myśl którego, w przypadku złożenia informacji, o której mowa w art. 31 ust. 6, lub jej korekty, albo sporządzenia tej informacji przez Zakład z urzędu, Zakład ustala stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości stopy procentowej ustalonej na podstawie danych zawartych w informacji.

Mając na względzie poczynione ustalenia faktyczne oraz zgromadzony materiał dowodowy w przedmiotowej sprawie, Sąd uznaje, iż odwołanie Nadleśnictwa T. zasługuje na uwzględnienie. W ocenie Sądu zaskarżona decyzja ZUS w przedmiocie podwyższenia o 50,00 % stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązującej płatnika składek od 01.04.2016 r. do 31.03.2017 r. nie jest prawidłowa. Nie ma wątpliwości, iż Zakład Ubezpieczeń Społecznych w sposób niezgodny z treścią art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej przed wydaniem decyzji podwyższającej o 50 % stopę procentową składki na ubezpieczenie wypadkowe, nie wezwał płatnika składek do nadesłania w terminie 14 dni korekty informacji, o której mowa w art. 31 ust. 6 przywołanej ustawy. Wobec tego, wydanie zaskarżonej w niniejszej sprawie przez organ rentowy decyzji z dnia 01.12.2016 r. było przedwczesne i sprzeczne z obowiązującym prawem.

Należy zauważyć, iż w treści art. 31 ustawy o zmianie niektórych ustaw w celu poprawy otoczenia prawnego przedsiębiorców z dnia 16 grudnia 2016 r. wskazano, iż do postępowań w sprawach, o których mowa w art. 34 ustawy zmienianej w art. 14, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się art. 34 ustawy zmienianej w art. 14, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą.

W ocenie Sądu nawet gdyby przyjąć za podstawę rozstrzygnięcia przedmiotowej sprawy treść art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych z dnia 30 października 2002 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1242), w brzmieniu obowiązującym przed dniem 01.04.2017 r., to w świetle poniższych rozważań, odwołanie płatnika składek zasługuje na uwzględnienie. W myśl przywołanego przepisu w poprzednio obowiązującym brzmieniu, jeżeli płatnik składek nie przekaze danych lub przekaze nieprawdziwe dane, o których mowa w art. 31 ustawy, co spowoduje zniżenie stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, Zakład ustala, w drodze decyzji, stopę procentową składki na cały rok składkowy w wysokości 150% stopy procentowej ustalonej na podstawie prawidłowych danych. Płatnik składek zobowiązany jest opłacić zaległe składki wraz z odsetkami za zwłokę.

Bezsporne w niniejszym postępowaniu jest to, iż w informacji o danych do ustalenia składki na ubezpieczenie wypadkowe ZUS IWA za 2015 rok z dnia 18.01.2016 r., przekazanej do ZUS błędnie wskazano liczbę osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem, wskazując 2 osoby oraz błędnie wskazano liczbę osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia, wskazując 2 osoby. W konsekwencji ZUS ustalił wysokość stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe dla Nadleśnictwa T. w roku składkowym obejmującym okres od 01.04.2016 r. do 31.03.2017 r. w wysokości 3,67 %.

Płatnik składek w dniu 04.10.2016 r. złożył korektę informacji ZUS IWA za 2015 r. wskazując, iż liczby poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem wynosi 3 zamiast 2 a liczba zatrudnionych w warunkach zagrożenia wynosi 3 zamiast 2. Wobec tego, organ rentowy zawiadomieniem z dnia 09.10.2016 r. wskazał, że obowiązująca płatnika składek w roku składkowym obejmującym okres rozliczeniowy od 01.04.2016 r. do 31.03.2017 r. wynosi 3,98 %.

Trzeba wskazać, iż zgodnie z poglądami judykatury dotyczącymi poprzednio obowiązującej treści art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, w sprawie o podwyższenie składki na ubezpieczenie wypadkowe na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy z 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (Dz.U. Nr 199, poz. 1673 ze zm.) nie można abstrahować od przyczyn i okoliczności, z powodu których jednostka wadliwie przekazała informacje. Stwierdzenie, czy strona nie ponosi, czy też ponosi odpowiedzialność na zasadzie art. 34 ust. 1 ustawy z 30 października 2002 roku o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, musi być podejmowane indywidualnie, przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności, których dopiero łączna ocena może doprowadzić do konkluzji, że w tej konkretnej sprawie wymierzenie składki wypadkowej podwyższonej było zgodne lub nie do pogodzenia z normą prawną zawartą w powołanym przepisie i ocenianą także przez pryzmat zasady zaufania jednostki do państwa i stanowionego przez to państwo prawa (vide wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 16 czerwca 2011 r., I UK 15/11, Legalis nr 443680). Organ rentowy nie ma prawa odgórnie zakładać, że pracodawca celowo zaniżał liczbę pracowników, aby zmniejszyć koszty odprowadzanych składek na ubezpieczenie wypadkowe (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 14 lutego 2013 r., III UK 53/12, Legalis nr 636405).

W ocenie Sądu płatnik składek w niniejszym postępowaniu wykazał, iż podał obiektywnie nieprawdziwe dane z przyczyn od niego niezależnych (niezawinionych) co skutkuje uwolnieniem płatnika składek od odpowiedzialności przewidzianej w art. 34 ust. 1 ustawy wypadkowej. Poczynione ustalenia faktyczne pozwalają na stwierdzenie, iż błąd polegający na podaniu w deklaracji ZUS IWA za 2015 rok z dnia 18.01.2016 r. nieprawidłowej liczby osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy oraz nieprawidłowej liczby zatrudnionych w warunkach zagrożenia, skutkujący ustaleniem zaniżonej stopy procentowej, był wynikiem zwykłej omyłki pracownika, co winno się rozpatrywać w kategoriach „nieprawidłowych”, a nie „nieprawdziwych” danych.

Sankcja określona w art. 34 ustawy wypadkowej, może znaleźć zastosowanie jedynie w takiej sytuacji, gdy płatnik składek, przekaże organowi rentowemu nieprawdziwe dane lub w ogóle nie przekaże danych dotyczących liczby ubezpieczonych, za których w danych okresach odprowadza składki. Takie zachowanie płatnika musi doprowadzić do zaniżenia stopy procentowej składki na ubezpieczenie. W orzecznictwie rozróżnia się podanie danych nieprawidłowych od podania danych nieprawdziwych; przyjmuje się, że to ostatnie musi być umyślne i jedynie takie podlega sankcji określonej w omawianym przepisie ustawy wypadkowej (por. wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 6 września 2012 r., II UK 39/12, Legalis nr 550518).

Jak wynika ze zgromadzonego materiału dowodowego, w tym z treści zeznań świadka A. S., pełniącego w Nadleśnictwie T. funkcję głównego księgowego od 30 lat, które to zeznania zdaniem Sądu zasługują w pełni na uwzględnienie, pracownik Nadleśnictwa T. zatrudniony na stanowisku inspektora do spraw bezpieczeństwa i higieny pracy, po dokonaniu we własnym zakresie weryfikacji dokumentacji, stwierdził, że wypadek przy pracy, który to w efekcie nie został wskazany w informacji ZUS IWA z 18.01.2016 r., miał miejsce w listopadzie 2014 r. a dokumentacja dotycząca sporządzenia protokołu powypadkowego i przesłuchania świadków została sporządzona w styczniu 2015 r. Pracownik ten w sposób omyłkowy wziął pod uwagę moment zaistnienia wypadku a nie moment sporządzenia protokołu powypadkowego. W wyniku omyłki nie wykazano tegoż wypadku przy pracy w informacji ZUS IWA skierowanej do ZUS. W ocenie Sądu w świetle okoliczności faktycznych niniejszej sprawy brak przesłanek do uznania, iż przekazanie nieprawidłowej informacji o liczbie osób poszkodowanych w wypadkach przy pracy oraz o liczbie osób zatrudnionych w warunkach zagrożenia w treści informacji ZUS IWA z 18.01.2016 r. miało na celu wprowadzenie w błąd organ rentowy.

Okolicznością przemawiającą na korzyść płatnika składek, w kontekście rozpatrywania zasadności podwyższenia przez organ rentowy o 50,00 % stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe za okres wymieniony w treści zaskarżonej decyzji ZUS, jest to, iż zgodnie z twierdzeniami strony odwołującej, czego nie zakwestionował organ rentowy, płatnik składek dotychczas opłacał składki na ubezpieczenia społeczne w prawidłowych wysokościach. Co więcej, po dostrzeżeniu omawianego błędu Nadleśnictwo T. w październiku 2016 r. natychmiast złożyło informację ZUS IWA o identyfikatorze (...) z dnia 04.10.2016 r. (k. 3 a.r.), w której to skorygowało liczbę poszkodowanych w wypadkach przy pracy ogółem wskazując, iż liczba ta powinna wynosić 3 a nie 2 oraz liczbę zatrudnionych w warunkach zagrożenia, która to liczba powinna wynosić 3 zamiast 2.

Po przesłaniu przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych płatnikowi składek zawiadomienia o zmianie wysokości stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe, płatnik składek niezwłocznie zapłacił zaległą składkę łącznie z odsetkami (k. 6 akt sądowych). Niepoślednie znaczenie ma również to, iż Nadleśnictwo T. zapłaciło zaległość składkową wraz z odsetkami przed dniem wydania zaskarżonej decyzji ZUS w dniu 01.12.2016 r. Wobec tego - w ocenie Sądu Okręgowego - Zakład Ubezpieczeń Społecznych we wskazanej decyzji w sposób nieprawidłowy dokonał podwyższenia o 50,00 % stopy procentowej składki na ubezpieczenie wypadkowe w roku składkowym obejmującym okres od 01.04.2016 r. do 31.03.2017 r. Organ rentowy bowiem wykazał się nieuzasadnionym automatyzmem w wymierzaniu sankcji uregulowanej w art. 34 ust. ustawy wypadkowej. Nie ulega bowiem wątpliwości, iż płatnik składek z własnej inicjatywy i bez zbędnej zwłoki dokonał korekty informacji ZUS IWA i opłacił zaległą składkę wraz z odsetkami.

Jakkolwiek obligatoryjny charakter sankcji z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 30 października 2002 r. o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (t.j. Dz.U. z 2009 r. Nr 167, poz. 1322 ze zm.) uniemożliwia sięganie wprost do względów celowości (co jest możliwe przy fakultatywnej sankcji z art. 24 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych), to również prawo do stosowania tej sankcji musi być rozpatrywane przy uwzględnieniu ratio legis przepisu. Nie ma żadnych podstaw logicznych i słusznościowych do aprobowania poglądu co do możliwości stosowania sankcji w momencie, gdy płatnik nie tylko skorygował uchybienie ale też usunął jego skutki w postaci zaniżonej składki opłacając ją z należnymi odsetkami. Z istoty deklaracji korygującej wynika cel doprowadzenia poprzez korektę podanych informacji do stanu zgodnego z prawem. W wyniku zaś wyrównania składek z odsetkami przestała istnieć sytuacja opisana w art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, tj. sytuacja przekazania „nieprawdziwych danych”, gdyż dane te zostały zastąpione danymi prawdziwymi, zaś należności zostały wyrównane (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 9 listopada 2012 r., III AUa 696/12, Legalis nr 754512).

W judykaturze podkreśla, iż oceny zastosowania sankcji z art. 34 ustawy wypadkowej, należy dokonywać w konkretnej sprawie mając na uwadze nie tylko jej represyjny ale także prewencyjny charakter. Celem tej instytucji powinno być bowiem zdyscyplinowanie płatników składek do należytego wykonywania ciężących na nich obowiązków i przekonanie ich o nieopłacalności podawania nieprawdziwych danych, nie zaś wzbogacanie funduszu ubezpieczeń kosztem płatników, którzy przez omyłkę podali błędne dane (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku - III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 6 października 2015 r., III AUa 683/15, Legalis nr 1359644). Sankcje za zaniżenie należności składkowej w deklaracji wypełnionej przez płatnika, stosowane automatycznie, z mocy ustawy z tytułu jego winy obiektywnej mają znaczenie przede wszystkim prewencyjne. Zmierzają do przekonania płatnika, iż rzetelne i staranne wypełnienie deklaracji zusowskiej leży w jego interesie. Ujawnienie błędu w deklaracji pociąga za sobą obowiązek zapłacenia podwyższonej kwoty składki. Nie jest to jednak odpowiedzialność absolutna. Stosowanie przepisów o zabarwieniu penalnym nie może bowiem prowadzić do rezultatu, który byłby sprzeczny z podstawowymi zasadami konstytucyjnymi wywodzonymi z klauzuli demokratycznego państwa prawnego - zasady zaufania obywatela do państwa i stanowionego przezeń prawa oraz zasady bezpieczeństwa prawnego. Podmiot, który wadliwie wypełnia swój obowiązek musi mieć możliwość obrony i wykazania, że niedopełnienie tego obowiązku było następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności. Nie chodzi tu o winę podmiotu, lecz obiektywną odpowiedzialność z możliwością zwolnienia w określonych okolicznościach (wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 16 czerwca 2011 r., I UK 15/11, Legalis nr 443680).

Warto w tym miejscu przytoczyć wyrok Sądu Najwyższego - Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z dnia 20 maja 2004 r., II UK 403/03, Legalis nr 67307, w którym to Sąd Najwyższy wskazał, że funkcją dodatkowej opłaty jest zdyscyplinowanie płatników składek na ubezpieczenia społeczne do wykonania (opłacania składek) i to należytego wykonania (terminowego ich opłacania w należnej wysokości) ciążącego na nich obowiązku. Nie jest nią jednak "rekompensata, wyrównująca straty Funduszu Ubezpieczeń Społecznych wynikające z braku prawidłowego, zgodnego z ustawą opłacania składek". Taką funkcję, poza sankcyjną, spełniają bowiem odsetki. Opłata dodatkowa stanowi natomiast *sui generis* sankcję za niewykonanie lub nienależyte wykonanie obowiązku opłacania składek. Jej zastosowanie ma sens wówczas, gdy - przy uwzględnieniu wszystkich okoliczności - można przewidywać (oczekiwać), że spełni ona lub może spełnić założony, dyscyplinujący cel. To zaś zależy przede wszystkim od przyczyn nieopłacenia składek lub opłacenia ich w zaniżonej wysokości. Te mogą być zależne lub niezależne od płatnika, zawinione przez niego lub niezawinione. Inaczej powinien być traktowany płatnik, który opóźnia się z wykonaniem obowiązku opłacania składek pomimo dobrej kondycji ekonomicznej; inaczej taki, który boryka się z trudnościami finansowymi. Przy stosowaniu opłaty dodatkowej powinien być wzięty pod uwagę także dotychczasowy stosunek płatnika do obowiązku opłacania składek. Utrwalony bądź incydentalny charakter opóźnienia to tylko jeden z obiektywnych elementów ważnych dla ustaleń w tym zakresie. Dotychczasowy stosunek do spełniania obowiązku to bowiem także wykazanie zainteresowania jego należytych wykonaniem, w tym podejmowanie czynności zmierzających do prawidłowego jego wykonania. Mówiąc lapidarnie - o zastosowaniu dodatkowej opłaty powinny decydować okoliczności każdego indywidualnego przypadku, zwłaszcza te które wskazują na winę płatnika w nieopłaceniu składek albo ich opłaceniu w zaniżonej wysokości lub jej brak.

Mając powyższe na uwadze, Sąd w punkcie I wyroku, na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. oraz a contrario art. 34 ust. 1 ustawy o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, zmienił zaskarżoną decyzję organu rentowego w ten sposób, że stwierdził, iż stopa procentowa składki na ubezpieczenie wypadkowe obowiązująca płatnika składek Nadleśnictwo T. z siedzibą w G. w roku składkowym obejmującym okres od 1 kwietnia 2016 r. do 31 marca 2017 r. nie ulega podwyższeniu o 50 %.

W punkcie II wyroku Sąd, stosownie do wyniku sporu oraz na podstawie art. 98 § 1 I § 3 k.p.c. w zw. z § 2 pkt 6, § 15 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych z dnia 22 października 2015 r. (Dz.U. z 2015 r. poz. 1804), zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. na rzecz Nadleśnictwa T. z siedzibą w G. kwotę 5.400 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.